

**EMPOWERED
READY**
FOR THE WORLD

INSPIRE
INQUIRE
CONNECT
CREATE

Malikhain Pagsulat

**PARA SA
SENIOR HIGH SCHOOL**

Binagong Edisyon

U Z. Eliserio

Rachelle Joy M. Rodriguez

Elyrah L. Salanga-Torralba

John Enrico C. Torralba

Malikhaing Pagsulat

**PARA SA
SENIOR HIGH SCHOOL**

Binagong Edisyon

**U Z. ELISERIO
RACHELLE JOY M. RODRIGUEZ
ELYRAH L. SALANGA-TORRALBA
JOHN ENRICO C. TORRALBA**

Mga May-akda

**C & E Publishing, Inc.
2020**

**C & E
Publishing, Inc.**

*C & E Publishing, Inc. was
established in 1993 and is a
member of ABAP, PBAI, NBDB,
and PEPA.*

Malikhaing Pagsulat
Para sa Senior High School
Binagong Edisyon
Inilathala ng C & E Publishing, Inc.
839 EDSA, South Triangle, Quezon City
Tel. No.: (02) 8929-5088
E-mail: info@cebookshop.com

Karapatang-ari © 2020 ng C & E Publishing, Inc.,
at nina U Z. Eliserio, Rachelle Joy M. Rodriguez, Elyrah L. Salanga-Torralba,
at John Enrico C. Torralba

Reserbado ang lahat ng karapatan. Alinmang bahagi ng librong ito ay hindi
maaaring kopyahin o isulat sa anumang anyo maging ito ay palimbag, mimyograp,
o makinilyado nang walang pahintulot ng tagapaglathala o ng mga may-akda.

Disenyo ng Pabalat:	Victor C. Joaquin
Mga Ilustrasyon:	Bernard C. Rebulado
Disenyo ng Aklat:	John Eric C. Ballera
	Darwin M. Tolentino
	Miriam M. Velasco

ISBN: 978-971-98-1287-6

TALAAN NG MGA NILALAMAN

Yunit 1

MALIKHAING PAGSULAT

ARALIN 1	INTRODUKSIYON SA MALIKHAING PAGSULAT.....	2
ARALIN 2	MGA KAGAMITANG PAMPANITIKAN SA MALIKHAING PAGSULAT.....	16

Yunit 2

PAGBASA AT PAGSULAT NG TULA

ARALIN 3	MGA ELEMENTO NG TULA.....	32
ARALIN 4	MGA ANYO NG TULA.....	43
ARALIN 5	MODELONG MAKATA.....	63

Yunit 3

PAGBASA AT PAGSULAT NG KUWENTO

ARALIN 6	MGA ELEMENTO NG KUWENTO.....	78
ARALIN 7	ILANG TEKNIK AT GABAY SA PAGBASA NG MAIKLING KUWENTO.....	107
ARALIN 8	PAGSULAT NG KUWENTO.....	123

Yunit 4

PAGBASA AT PAG-UNAWA NG DULA

ARALIN 9	PAGBASA AT PAG-UNAWA NG DULA.....	134
ARALIN 10	ANG MALIKHAING PROSESO SA PAGSULAT NG DULA.....	163
ARALIN 11	PAGSULAT NG DULA.....	175

Yunit 5

PAGGAWA NG PINAL NA PROYEKTO

ARALIN 12	ANG POETIKA AT ANG KONTEKSTO NITO.....	184
GLOSARI.....		190
BIBLIYOGRAPIYA.....		193
INDEKS.....		194

Indeks

A

- Addonizio, Kim
 Tingnan The Poet's Companion
- Aksiyon, 134
- Akto, 139
- Aliterasyon, 21
- "Allegro" (sipi), 17
- Almario, Virgilio S., 34-35
- Ambiguity, 70
- Anagnorisis, 185
- "Ang Bagong Soneto ng Emperador"
 Tingnan Villa, Jose Garcia
- Angeles, Mark, 43
- Anwar, Chairil
 Tingnan "Krawang-Bekasi"
- Arao, Danilo, 46
 "Agosto 7", 46
 "Agosto 8", 46
- Arguelles, Mesandel, 53
- Aristotle, 184-185

B

- Balintuna o *Paradox*, 20
- Banghay, 84-88, 137
 hindi tuloy-tuloy na pagbabanghay, 87
 kasukdulan o *climax*, 86
 pabagsak ng kilos, 87
 pagtindi ng kilos, 86
 simula ng gulo, 85
 Tatsulok ni Freytag, 85
- Baquiran, Romulo P., 34
- Beat, 138
- Blog, 188-189
 page, 188
 post, 188

C

- Catharsis, 185
- Coroza, Michael, 49
- Cruz, Conchitina
 Tingnan High Chair

D

- David, Adam
 Tingnan High Chair
- De Anima
 Tingnan, Aristotle
- Denotasyon, 111
- Deus ex machina, 87
- Dickinson, Emily, 7
- Diksiyon, 21-23
 gabay sa pagbubusisi sa persona, 22
- Diona, 43-45
 halimbawa, 44
 Esureña, Jenny Rose S., 44
 Garcia, Brettany Cheri F., 44
 Mojana, Maria Teresa, 44
 Obrial, Jessica T., 44-45
- Diyalogo (dula), 135
- Dove, Rita, 33
- Drama, 134, 136
- Dula, 134-178
 anyo o uri, 136
 bahagi, 138-139
 elemento, 137-138
 katangian, 135-137
 malikhaing proseso ng, 163-166
 pagsulat ng, 175-178
- Dulang may ganap na haba o *full-length play*, 176
- Dulang may isang yugto, 136, 176
- Dumlao, Emmanuel V., 46-49, 52-54, 124-127
 "Dilim", 53
 "Modernisasyon", 47-48

- "Pagdarahap", 46-47
- "Pantabangan Dam", 48
- "Sapagkat Hinihingi ng Inangbayan" (sipi), 52
- "Solitaryo sa Takipsilim", 124-127
- "Tala", 47
- "Ukay-Ukay", 53
- "Wakas", 48

E

- Eksena, 138
- Euphemism, 20

F

- Frost, Robert, 33

G

- Gener, Teo, 34
- Gibran, Kahlil, 33
- Guillermo, Ramon "Bomen", 63-71
 - "2000" (sipi), 64
 - "Ang Conftant ng Grabedad" (sipi), 71
 - "Ang mga Pangangailangan" (sipi), 66
 - "Hangin", 65
 - "Huwag Kang Pumikit Kasama" (sipi), 69
 - "Ikasiyam na Elehiya" (salin), 70
 - "Krawang-Bekasi" (salin), 69
 - "Kung Ika'y Di Ikaw ay Narito Ka Pa Sana" (sipi), 67
 - "Kuto", 70
 - "Nanginginig ang Aking mga Kamay", 68
 - "Pagsisisi ni B" (sipi), 64

H

- Haiku, 46-48
- Hamartia, 185
- Hemingway, Ernest, 7
- Hidwaan, 90-92
 - hidwaan sa kapaligiran, 92
 - hidwaan sa kapwa, 91-92
 - hidwaan sa sarili, 91
- High Chair, 64
- Hypertext, 189

I

- Imahen, 16-19
- Imahinasyon, 3-4
- Ironiya, 93-95
 - berbal na ironiya, 93
 - dramatikong ironiya, 94-95
 - ironiya ng sitwasyon, 94
- Iskrip, 175
 - pangunahing hakbang sa pagsulat ng, 175
 - pormat, 176-178
- Istorya, 84, 137
 - dula, 137
 - maikling kuwento, 78

K

- Kagamitang Pampanitikan, 16-23
 - maikling kuwento, 107-112
 - tula, 16-23
- Komedya, 136
- Konotasyon, 111

L

- Laux, Dorianne
 - Tingnan The Poet's Companion*
- Literary Device
 - Tingnan Kagamitang Pampanitikan*
- Lumbera, Bienvenido, 45
- Lunan, 87-90
 - lugar at panahon, 88-89
 - kultural, sosyolohikal, at politikal na milieu, 89-90

M

- Mabanglo, Ruth Elynia, 17, 18
 - "Liham ni Pinay mula sa Brunei" (sipi), 17
 - "Sa Amerika" (sipi), 18
- Maikling Kuwento, 79-129
 - mga elemento, 79-97
 - mga teknik at gabay sa pagbasa ng, 107-112
 - foreshadowing, 110-111
 - motif, 111-112
 - paggamit ng diyologo, 107-109

pagtitipid at paglalarawan, 109
 simbolismo, 111
 pagsulat ng, 123-129
 Malayang Taludturan, 51-52
 Malikhaing Pagsulat, 5
 pagkakaiba sa teknikal na pagsulat, 6
 Metapora, 50-51
 Moustaki, Nikki
 Tingnan *The Complete Idiot's Guide to Writing Poetry*

N

Nadera, Vim, 53

O

Oxymoron, 20

P

Pagbibigay-katauhan o *Personification*, 19
 Paghihimig o *Onomatopoeia*, 21
 Paglalaro ng Salita o *Pun*, 21
 Pagmamalabis o *Hyperbole*, 20
 Pagpapaliit o *litote*, 93
 Pagpapalit-Saklaw o *Synecdoche*, 20
 Pagpapalit-tawag o *Metonymy*, 21
 Pagputol ng pangungusap o *enjambment*
 Tingnan "Sapagkat Hinihingi ng Inangbayan"
 (sipi)
 Pagsusulat, 5
 Pagtutulad o *Simile*, 19
 Pag-uyam o *Sarcasm*, 20
 Pagwawangis o *Metaphor*, 19
 Pananaliksik
 Tingnan *Tesis*
 Panawagan o *Apostrophe*, 21, 66
 Pandamang Danas o *Sensory Experience*, 7-9
 Panggagagad o *Pastiche*, 71
 Panunuring Pampanitikan, 5
 Parelelismo, 66-68

Parikala o *Irony*, 20

Parker, Trey, 86

Pascual, Chuckberry

"Ang Nawawalang Hagdan" (sipi), 8

"Kapre" (sipi), 18-19

"Magnanakaw" (sipi), 23

"Miss Lanuza", 112-115

Performance Poetry

Tingnan Nadera, Vim

Peripeteia, 185

Philippine Literature: A History & Anthology

Tingnan Lumbea, Bienvenido

Pinal na borador/manuskrito, 123-124, 175

dula, 175

maikling kuwento, 123-124

Poe, Edgar Allan, 33

Poetics

Tingnan, Aristotle

Poetika, 184-188

Carlos Piosos III, 187

gabay na tanong sa pagsulat ng sariling,

187-188

John Barrios, 186-187

kahulugan, 184

Rody Vera, 186

Popa, Allan

Tingnan High Chair

Pre-writing, 163

kahulugan, 163

mga konsepto sa pagsulat ng dula, 163-165

mga bahagi ng pagsulat ng, 165-166

Punto de Bista, 81-84

ikatlong panauhan (alam ang lahat), 84

ikatlong panauhan (limitado), 83-84

ikatlong panauhan (obhektibo), 83

unang panauhan (primary), 81-82

unang panauhan (sekondarya), 82

unang panauhan (usisero), 82-83

R

Ramet, Adele, 5

Rebisyon (dula), 175

Rilke, Rainer Maria
Tingnan "Ikasiyam na Elehiya"

Rodriguez, Rachelle Joy M.
Tingnan *Silence Please*

S

Salanga, Alfredo Navarro, 34
"Konduktora", 36-37

Santos, Lope K., 34

Segment, 138

Sequence Outline, 167-168
halimbawa, 167-168

Shelley, Percy Bysshe, 33

Silence Please, 139-155

Six Days to Air
Tingnan Parker, Trey

Soneto, 46-49

Stage Direction, 177

Story Concept, 165-166
halimbawa, 166
mga makikita sa, 165

Sukat, 49

Suryalismo o *Surrealism*, 65-66

T

Tag, 107-108

Tagpuan (dula), 138

Talinghaga, 34-38

Taludtod at Talinghaga, 34

Talumpati, 5

Tanaga, 45-46

Tauhan, 79-81, 137-138
bidang tauhan, 79
kaniyang layunin, 80
kahinaan, 81
kontrabidang tauhan, 80
tauhan sa paligid, 80

Tayutay, 19
halimbawa, 19-21

Teknikal na Pagsulat, 5-6
halimbawa, 5
pagkakaiba sa malikhaing pagsulat, 5-6

Tema, 95-97
mabuting aral, 95-96
kabatiran, 96-97
konteksto, 97

Tesis o pananaliksik, 5

The Complete Idiot's Guide to Writing Poetry, 16

The Poet's Companion, 16
pagpapakahulugan sa diksiyon, 21
pagpapakahulugan sa imahen, 16
pagpapakahulugan sa soneto, 48

Thomas, Dylan, 7

Tono, 53-54

Torralba, John Enrico, 40
"Ang Kuwento ng Ina," 40

Trahedya, 136
ayon kay Aristotle, 184

Tranströmer, Tomas
Tingnan "Allegro"

Tugma, 49-50

Tula, 32-71
mga anyo, 43-54
mga elemento, 34-38

Twist, 110

U

Unang borador o *first draft*, 123, 175
dula, 175
maikling kuwento, 123-124

V

Villa, Jose Garcia, 53